

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) HISTORY
EXAMINATION: MAY - 2016
FIRST SEMESTER

Subject: Ideas and Institutions in Ancient India (HCCB-112/HCBCS-112)

Date: 27/05/2016

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

- 1) Like the Vedic Aryans the custom of sacrificial fire was also followed by the ancient:
 - a) Romans
 - b) Greeks
 - c) Iranians
 - d) All of the above.
- 2) Which of the following texts gives a list of Mahajanapadas?
 - a) Anguttara Nikaya
 - b) Mahabharata
 - c) Jatakas
 - d) Therigatha
- 3) The Greco-Roman merchants visiting South India during Sangam age were known as
 - a) Yavanas
 - b) Pahalavas
 - c) Shungas
 - d) Ayyavanas
- 4) The 24th Tirthankar in Jain religion was
 - a) Mallinath
 - b) Vardhaman Mahavir
 - c) Rishaba
 - d) Bhadrabahu
- 5) In early Ancient India , the largest urban centre was:
 - a) Kausambi
 - b) Champa
 - c) Pataliputra
 - d) Taxila

Q. 2. Answer in two to four sentences (Any 5) (10)

- 1) Arthashastra.
- 2) Samiti.
- 3) Ramayana.
- 4) Purohita.
- 5) Asvamedha.
- 6) Mahajanpadas.
- 7) Vardhaman Mahavir .

Q. 3. Write short notes on (Any 3) (15)

- 1) Vedic Literature.
- 2) Magadha.
- 3) Sangam Age.
- 4) Buddhism.
- 5) Saptang Theory.

Q. 4. Attempt any two of the following. (30)

- 1) Examine the nature of Ancient Indian sources.
- 2) Did Jainism and Buddhism emerge because of social protest? Explain in detail.
- 3) Explain the evolution of political ideology and account for emergence of monarchy in Ancient India.
- 4) Explain the material conditions that led to the rise of urban centers in late imperial age with special reference to trade and commercial contacts.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय लिहा. (०५)
- १) वैदिक आर्यांप्रमाणे अग्निहा वस्तु अर्पण करण्याची प्रथा या कालांमध्ये होती.
अ) रोमन
ब) ग्रीक
क) फारसी
ड) वरीलपैकी सर्व
- २) कुठल्या ग्रंथांमध्ये आपणास महाजनपदांच्या नावाची यादी सापडते?
अ) अंगूत्तरा निकाय
ब) महाभारत
क) जातक कथा
ड) थेरी गाथा
- ३) दक्षिण भारतास भेट देणाऱ्या ग्रीक-रोमन व्यापाऱ्यांना या नावाने ओळखले जात असे.
अ) यवन
ब) पहलवा
क) शूंगा
ड) अरयबना
- ४) जैन धर्मातील २४ वे तीर्थाकर आहे.
अ) मल्लिनाथ
ब) वर्धमान महावीर
क) रिशब
ड) भद्रबाहू
- ५) पूर्व प्राचीन भारतामध्ये हे सर्वात मोठे नागरी ठिकाण होते.
अ) कोसंबी
ब) चंपा
क) पाटलीपुत्र
ड) तक्षशिला
- प्र. २. दोन ते चार वाक्यात उत्तरे द्या (कोणतेही पाच) (१०)
- १) अर्थशास्त्र.
२) समिती.
३) रामायण
४) पुरोहित.
५) अश्वमेध.
६) महाजनपद.
७) वर्धमान महावीर.
- प्र. ३. टीपा लिहा. (कोणत्याही ३) (१५)
- १) वैदिक साहित्य.
२) मगध.
३) संगम युग.
४) बौद्ध धर्म.
५) सप्तांग सिद्धांत.
- प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)
- १) प्राचीन भारतीय साधनांच्या स्वरूपाचे परीक्षण करा.
२) जैन आणि बौद्ध धर्म हे सामाजिक विरोधामुळे पुढे आले का? सविस्तर चर्चा करा.
३) प्राचीन भारतात राजकीय विचार प्रणाली विकसित होत गेली आणि राजेशाहीचा उदय कसा झाला? हे स्पष्ट करा.
४) साम्राज्य शाहीच्या उत्तरकाळांमध्ये नगरांचा उदय होण्यास कोणती परिस्थिती कारणीभूत ठरली? ते वाणिज्य व व्यापारी संबंधांच्या विशेष संदर्भासह स्पष्ट करा.